

Når vejene mødes.

Interview med Lene Skovmark

Lene Skovmark er engageret i I Mesterens Lys. Hun har været i Sydindien som volontør og deltaget i et seminar i Myanmar: "Doing theology under the Bo-tree". Her deler hun tanker om mødet med nyåndeligheden og Østens spiritualitet.

Hvordan er du blevet optaget af mødet anden religiøsitet?

Den vigtigste grund er nok, at jeg selv er søgende. Jeg har altid har været afklaret i min tro som kristen, og samtidig har jeg været søgende, været på vej mod at forstå mere af Gud og sandheden og hvordan frelsen udfolde sig i mit liv. Og i verden, for den sags skyld. At møde oprigtigt hengivne mennesker i forskellige traditioner er meget inspirerende og det har fået mig til at genoverveje min egen forståelse af Gud og vejen til frelse.

På messerne, gennem samtaler og venskaber og rejser til Østen oplever jeg tit en forbundethed med andre. Jeg erfarer en fælles længsel efter at leve i overensstemmelse med den guddommelige vilje i tjeneste for andre, og et fælles ønske om at blive hel og opnå indre frihed. Det er en oplevelse af at være på vandring sammen, og det gør mig nysgerrig.

Mener du, at der er flere veje til Gud?

Jeg mener ikke, at der er forskellige veje til Gud, men at vejen, som Jesus gik, er universel og derfor også findes i andre religioner. Det er den ene vej til den ene Gud.

Og det er kærlighedens vej, som Jesus gik og har vist andre. Han lærer, at vejen til Gud går gennem at overvinde sit ego og leve i uselvsk kærlighed. Den vej findes er også beskrevet i for eksempel Bagavad Ghita (*et hinduskript*) og i Buddha's lære. I Indien mødte jeg nogle spirituelle mennesker, der var klædt i hvidt og præsenterede sig som helgener. Det lignede de også! De var ikke hinduer, men søgte Gud hinsides religion, dogmer og konfessioner. De beskrev Gud som Nådeslyset, et meget smukt udtryk, synes jeg. Målet for deres "tro" var at blive forenet med dette Nådeslys og det skete gennem meditation og uselvsk tjeneste for andre. I deres ashram bespiste de hver dag flere hundrede mennesker. Det er jo det, Jesus lærer. Også i Buddha's lære om et liv i ubundethed og medfølelse finder jeg mange fælles træk med Jesu vej.

En katolsk pater i Indien sagde, at hengivelse til Jesus er hengivelse til sandhed, kærlighed og tjeneste. Jesus dømmes og frelser efter, hvad vi har gjort mod "en af de mindste" – og det er jeg overbevist om gælder alle, også dem der ikke selv er bevidste om Jesus, som vi definerer ham i vores del af verden.

Hvis vejen er universel, hvad så med udsagnet om at Jesus er Vejen?

Det udelukker ikke hinanden, men det udfordrer til at tænke større om både Jesus Kristus og Vejen. Der kan være en tilbøjelighed inden for kirken til at definere Jesus og biblens udsagn for snævert. Jesus blev sendt til jorden med et budskab til hele menneskeheden. Det er først og fremmest gennem kirken og Skrifterne, at kendskabet til Kristus er bevaret og givet videre til verden. Men Kristus selv var før alt og større end kristendom og dogmer og den kirke, der har udviklet sig, siden han gik på jorden.

Tanken om at Jesus var før alt har altid fascineret mig. Begrebet den universelle eller den kosmiske Kristus er med til at sætte det hele i et større perspektiv. I prologen hos Johannes og i Kolossenserbrevet står, at Gud skabte verden ved Kristus, Han er før alt og alt består ved Ham. Kristus var, og er, til stede i verden som Logos, Ordet og sandheden, længe før han blev menneske. Det forstår jeg som at han er til stede i en hvilken som helst kultur som sand indsigt og som den Ånd, der inspirerer mennesker til at gå vejen. Han var der, før kirke og mission.

Mener du så at de, der går vejen, er kristne?

Nej, ikke i kirkelig betydning. Men som opstanden færdes Kristus frit overalt. Den Opstandnes veje er uransaglige. Og jeg har som sagt mødt mennesker, der er gudhengivne og går uselvivskhedens og kærlighedens vej uden at kende til hverken kirke og kristendom.

Ingen, heller ikke kirken har patent på at tolke og definere Kristus. Og ingen har ret til at bedømme, hvem der er kristne eller bliver frelst. Det afgørende må være at følge vejen; rigtige meninger og overbevisninger i sig selv frelser ikke.

Misforstå mig ikke. Jeg holder fast ved, at mennesket og verden frelses ved Jesus Kristus, men det er nødvendigt at overveje, hvordan ”ved Kristus”, skal forstås. Jeg tænker stort om Guds nåde og frelsen. Ved sin død og opstandelse har Kristus fuldbyrdet frelsen og fører menneskeheden tilbage til Gud. Jeg ser frelse som noget, der på en gang er fuldbragt, og samtidig som en proces, som noget der er ved at blive virkeliggjort. Som en genoprettelse, af den enkelte og af verden. Religionerne kan ses som udtryk for menneskets higen efter Skaberens. Eller som det udtrykkes i det nyåndelige miljø, er mennesket på vandring tilbage mod Kilden, til den oprindelige paradisiske tilstand.

Hvad mener du med, at kirken ikke har patent på Kristus?

Lad mig illustrere det med et eksempel. Da jeg kom hjem fra Indien, delte jeg nogle af de her tanker med en ældre dame i menigheden. Hun svarede, at folk fra andre religioner jo måtte forstå, at kristendommen er sandheden...

Netop denne opfattelse af kristendommen som sandheden medfører ofte en grænsesættende og konfronterende holdning til andre religioner. I den kristne tradition findes udtrykket *Semper Major*, der betyder ”altid større”. Sandheden om Gud, Kristus og os selv, ja om kirken, er altid større end det, vi hidtil har lært og erfaret. Kristus som Sandhed er åbenbaret i kristendommen og er til stede i andre religioner. Sandheden er større end den flig, vi kender til. Vi erkender stykkevis. Den bevidsthed og den ydmyghed er vigtig i mødet med mennesker med anden religiøs baggrund.

Men hvor langt kan vi gå i forhold til andre religioner?

Jeg må spørge mig selv - og andre - hvad det er der gør, at vi er så optagede af at sætte grænser. Kan det være en form for beskyttelse mod det andet? Naturligvis skal vi øve os i at skelne mellem sandt og falsk – det gælder både inden for kristendommen og i forhold til andre religioner. Men hvis der er en grænse, kender kun Gud den. Og en eventuel grænse, går nok nærmere mellem mennesker og ikke så meget mellem religioner. Mellem dem der er hengivne over for den vej til frelse, de har fået betroet i deres religion - og dem, der ikke er det.

I mødet med mennesker fra det nyåndelige miljø og fra andre religioner, fornemmer jeg, at der er fælles kerne i de forskellige traditioner. Denne kerne består i overgivelse, renselse af sindet og frugten er medfølelse, og en stræben efter fred og retfærdighed. Lad os overlade til Gud at dømme, og så være optagede af selv at gå vejen og derfra vise andre hen til Kristus og Livet.

Du har sagt at vejene mødes i dybet.

Ja, jeg mener at der er en fælles visdom, vejledning og intention i kernen af religionerne. I spiritualiteten og den åndelige erfaring på vejen opstår en spændende og frugtbar dialog.

I en hengivelsesbøn til den treenige Gud, som vi bruger i I Mesterens Lys, beskrives Helligånden som ”den rene og stille virkende vind fra Gud, som gennemtrænger hele universet og overalt har veje og midler til at påvirke sjælene”. Det gør, at vi kan må være åbne over for Kristi nærvær og på udkig efter, hvordan Guds Ånd virker i verden og i mennesker.